

ירושלים בירת ישראל - יחידת הוראה לחינוך היסודי

ציר מארגן: ירושלים בירת ישראל

תחומי דעת משולבים ביחידה: תנ"ך, גיאוגרפיה אדם וסביבה, היסטוריה

שיעור 1 : ירושלים – עיר בירה

מטרות בתחום הידע

- התלמיד יגדיר את המונח "עיר בירה".
- התלמיד יאתר מאפיינים ייחודיים של ירושלים כעיר בירה בעבר ובהווה.
- התלמיד יכיר מוסדות שלטון ואתרים ייחודיים בירושלים, הקשורים למעמדה כבירת ישראל.

מטרות בתחום הערכים

- התלמיד יפתח זיקה לירושלים כעיר בירה של מדינתו ולמורשת היהודית השזורה בה.

מטרות בתחום מיומנויות החשיבה

- התלמיד יאתר פרטים מרכזיים ורלוונטיים לדרישות המשימה.
- התלמיד יארגן מידע בהתאם לתבחינים נתונים.
- התלמיד יפתח מיומנויות של עבודה שיתופית.
- התלמיד יגבש עמדה, טיעון ויבססם באופן בהיר ומשכנע.

חשוב מאוד לערוך הקדמה לשיעור זה ובה לקשור את נושא השיעור לתכניו של פרק ה' בספר שמואל ב', שנלמדו בשיעור תנ"ך.

הקדמה לשיעור:

בספר שמואל ב' פרק ה' למדנו שירושלים היתה חלק ממובלעת יבוסית בין שבטי הצפון לשבטי הדרום. דוד כבש אותה ובחר בה כבירת ממלכתו. הבאת ארון הברית לירושלים בימי דוד, בניית המקדש בימי שלמה, והקמת מבני ציבור שונים העניקו לירושלים את אופייה המקודש. מכאן הקשר המיוחד של עם ישראל לירושלים ולארץ ישראל בעבר, בהווה ובעתיד.

אמנם ירושלים ובית המקדש חרבו בשנת 70 לספירה ושליטים אחדים במהלך ההיסטוריה קבעו את ירושלים כבירתם, אך ירושלים הרוחנית הלכה והתעצמה במהלך 2000 שנות גלות בליבו של כל יהודי. הגעגועים והכמיהה לירושלים בוטאו בתפילות ובמזמורים עד אשר זכו היהודים לשוב אליה ולחוש את קדושתה.

בשיעור זה נבדוק, מהי עור בירה? ומהם מאפייניה? נאתר ביטויים של ירושלים כעיר בירה בעבר ובהווה באמצעות פסוקים מהמקרא.

משימות לתלמיד :

1. לפניכם פסוקים מהמקרא הקשורים לירושלים. אתרו בכל אחד מהפסוקים את הביטויים המאפיינים את ירושלים כעיר בירה ורשמו אותם בטבלת ריכוז המידע.

1

וילכד דוד את מצדת ציון היא עיר דוד:
(שמואל ב פרק ה פסוק ז)

2

ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו מבעלי יהודה להעלות משם את ארון האלקים... והיה ארון ה' בא עיר דוד
(שמואל ב פרק ו)

3

ירושלים בירת ישראל

4

ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית... למלך שלמה על ישראל ויבן הבית לה':
(מלכים א פרק ו)

6

וילך דוד וכל-ישראל ירושלם, היא יבוס; ושם, היבוס, יושבי, הארץ. ויאמרו יושבי יבוס, לדוד, לא תבוא, הנה; וילכד דוד את-מצדת ציון, היא עיר דוד. ויאמר דוד--כל-מכה יבוס בראשונה, יהיה לראש ולשר; ויעל בראשונה יואב בן-צרויה, ויהי לראש. וישב דוד, במצד; על-כן קראו-לו, עיר דוד. ויבן העיר מסביב, מן-המלוא ועד-הסביב; ויואב, יחיה את-שאר ה
(דברי הימים א', פרק י"א)

5

א שיר המעלות, לדוד: שמחתי, באמרים לי בית ה' גלך. ב עמדות, היו רגלינו בשעריך, ירושלם. ג ירושלם הבנויה כעיר, שחברה לה יחדיו. ד ששם עלו שבטים, שבטי יה עדות לישראל להדות, לשם ה'. ה כי שמה, ישבו כסאות למשפט כסאות, לבית דוד. ו שאלו, שלום ירושלם ישליו, אהביו. ז יהי שלום בחילך שלום, בארמנותיה. ח למען, אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ט למען, בית ה' אלקינו אבקשה טוב לך.
(תהילים פרק קכב)

